

Ogenj je nosil

Živa kopica otrok se je prerivala ob ognju. Čeprav je grmada že dogorevala, je vendar bližnje fantiče žgala v obraz. Z rokami so si ga morali zakrivati. Vsakdo je hotel biti prvi ob ognju. Saj še ni bil blagoslovljen. Pa kdo bi čakal doma do sedmih, ko pa je tako prijetno stati ob grmadi in se pripraviti, kdo ima boljšo gobo. Ha, kresilna goba! Kako prijetno zadiši, kadar se je oprime iskra! Največjo je imel Pocarjev z Radovne. Kako tudi ne, ko ima dve debeli uri do doma!

Penklačev Tonček se ni mogel preriti do ognja. Premajhen je bil, da bi mogel razriniti fantine. Šele prvič bo letos nosil ogenj. Pa ga še malo ni skrbelo: saj je na cvetno nedeljo nosil kar tri beganice: Lešnikovo, Tratovčevo in še domačo. Tonček se je samemu sebi zazdel velik. In ta novi klobuk! Mama mu ga je kupila na cvetni petek, ko je bil v Gorjah semenj. Samo na cvetno nedeljo dopoldne ga je smel pokriti. Tudi danes mu ga mama ni pustila, pa ga je skrivaj vzela. Zakaj pa bi ga ne, saj je danes, ko gre po ogenj, prav tako velik praznik kakor cvetna nedelja. Morda je še večji. Pa se le ni mogel potolažiti, ker ni ubogal mame. Huda bo, morda ga bo še celo nabila, ko pride domov.

Oj, ta novi klobuk! Zelen je bil in tako lepo okrogel. Tri velike zvončke si je mimogrede utrgal, na leskovem grmu pa je odlomil vejico s prašnimi abranki in jih zataknil za trak. Cicmanov Joža kar postrani pogleduje. Naj le! Nima vsakdo takega klobuka!

Ura je počasi natolkla sedem. »Že gredo!« je završalo med gručo in pričeli so se še bolj prerivati. Velikonočno svečo so otroci brž opazili. Trioglati svečnik tudi. In gospod župnik v vijoličastem plašču, pa ministranti — in še toliko drugega —. Fantini so se tako zagledali, da niso slišali cerkovnika, ki je že drugič vpil: »Zdaj pa le tiho! Pa odkrijte se!« Še enkrat je zavpil: »Klobuke dol!« Cicmanov Joža še vedno ni slišal. Cerkovnik je stegnil svojo dolgo roko in mu potegnill klobuk z glave. Pa je najbrž zgrabil za lase. Joža je namreč skremžil obraz in se umaknil iz prve vrste.

Zdaj se je Penklačev Tonček preril prav do ognja. Pred obrazom je držal klobuk. Vendar vročina ni dobro dela zvončkom: vso svežost jim je izpila. Abranki pa so se v vročini razpustili: široko so se naježili in če je Tonček klobuk potresel, se je usul cvetni prah na klobukove kraje.

Otroci so zagnali vrišč. Župnik je zaprl knjigo. Divje prerivanje se je začelo. Vsakdo je hotel prvi do ognja. Cerkovnik je mislil, da bo moral vmes poseči, pa je moral v cerkev. Tonček je imel prekuhano gobo. Tudi tolčena je bila. Hitro se je do oprijel ogenj, da bi le do žerjavice mogel. Pa je imel prekratko žico in vedno, kadar je skušal prižgati, ga je roka zapekla in jo je umaknil.

Končno se mu je zazdelo, da se je na vogalu gobe utrnila iskra. Razpihal jo je, da se je ogenj razpasel po precejšnjem kosu. »Ne bo ugasnila.«

Zavihtel je gobo visoko nad glavo. Tekel je proti domu, da je komaj sapo lovil. »Hitro moram biti doma. Mama bo vesela in ne bo huda radi klobuka,« se je izpodbujal.

Vrtil je gobo nad glavo. Pa sam ni vedel, kdaj se mu je nekam zapelela. Oplazil se je po glavi in takoj nato še enkrat. Zbolelo ga je. Če bi ga kdo takole udaril, bi jokal, danes pa ne. Velika sobota je danes, Tonček nosi blagoslovljeni ogenj in nov klobuk ima.

Že je bil v Zakopih. Najrajši bi zavriskal. Koliko je zvončkov v Zakopih! Vse belo jih je bilo in sami tisti velikí, na visokih steblih. Kaj ko bi vsi mogli zvoniti? Morda pa bodo danes, ko bo vstajenje. Škoda, da bo v procesiji in jih ne bo slišal. Pod grmovjem in visoko gori v breg pa so cvetele kurjice.

Tako lepo bele so bile, le nekaj jih je že zardevalo: te bodo kmalu odcvetele, je vedel Tonček. Tedaj so se pri fari oglasili zvonovi: razvezali so jim betice in zapeli so prvo alelujo. Kdo bi ne bil vesel? Spet bi bil Tonček najrajši zavriskal, pa je samo klobuk popravit.

»Au...«

Ko je mislil popraviti klobuk, ga je nekaj v prste speklo. Kakor žerjavica! Zgrabil je kraje in vrgel klobuk na tla.

»Ojoj! Prejoh — novi klobuk!«

Čudno se mu je raztegnil obraz, a iz jokajočih oči ni bilo solza.

Novi klobuk je bil preluknjan. Košček tleče gobe je padel nanj in ga zažgal. Tonček je brž ugasnil tlečo klobučevino — a kaj? Dve luknji sta se zlobno režali vrh klobuka. »Ojoj — novi klobuk!«

Šele ko je pomislil, kaj bo doma, so se mu udrle solze. O — kaj če je tepen, da bi bil le klobuk spet cel. Še mrdnil bi ne, ko bi ga topli. — A klobuka ne bo več! Skoraj glasno je tulil. Zdaj bo moral vse leto nositi tisto staro kapo. Le zakaj ni mame ubogal? Klobuk bi bil zdaj lepo doma v omari in cel bi bil. Zdaj bo pa brez klobuka in še tepen bo. Pa prav za prav ni nič kriv, saj ga ni nalašč. Pa si kar ni mogel dopovedati, da ni nič kriv, ko vendar ni ubogal mame.

Komaj je stopil v vežo, že je od nekod planila sestra: »Kakšen pa si? Ejeje — pa novi klobuk?« Tonček je planil v črno kuhinjo; morda se je hotel skriti, ko je bila tema tam. Pa je bila ob njem mati.

»Sam ne vem kako...« je jecljal Tonček. Mati ni rekla ničesar, le za tram ji je segla roka. Leskovka je bila tam. Potem je padalo... Tonček je spustil gobo iz rok in tudi klobuk se je zakrkljal po kamenitem tlaku črne kuhinje.

»Pa sem ti pravila,« si je oddahnila mati, nato pa je spet padalo.

Tonček je stisnil zobe in ni zajokal. Prvič v življenju je čutil, da je zaslužil hujšo kazen. Na tako velik praznik kakor je velika sobota, pa ni ubogal. Prav je, da ga mati tepe, čisto prav. Zakaj pa se je postavljaval s klobukom.

Komaj ga je mati spustila iz rok, že je pograbil gobo in zbežal. »Najprej k Lešniku!« — »Hu-u! Že nazaj?« se je začudila mati. Vzela je gobo in podkurila ogenj. Tonček je trepetajoč čakal plačila. Morda bodo pirhi? O ko bi bili, da bi jih imel več kakor sestra! »Na, ko si beganico nosil in ogenj! Boš pa za pirhe imel.« Mati mu je stisnila v roko nekaj okroglega. »Morda sta dva dinarja?« je tipal, ko je planil čez prag proti Tratovcu. Se zahvaliti se je pozabil. Ko je videl, da ima v pesti kovača, je sklenil, da pojde popoldne in se bo zahvalil. Kovača pa bo dal mami za nov klobuk.

»Zakaj si pa ves obvekan?« so ga sprejeli pri Tratovcu. Najrajši bi bil kar molčal, pa jim je moral vse povedati. Le tega ni povedal, kako je bil

tepen. Kaj pa jih skrbi. Pa je Tratovčeva mama tudi to uganila. Pa ni nič rekla, le v kamro je šla. Kar brž se je vrnila. Zelen klobuček je imela v rokah. Prav tak je bil kakor Tončkov, le trak je bil zadaj razcotan. Pa prav malo. »Našemu Petru je tale premajhen, tebi bo pa kar prav,« mu ga je poveznila na glavo. »Ga boš pa za pirhe imel, ko si nam ogenj prinesel.«

Tonček ni vedel, kako bi se zahvalil. Samo jecljal je nekaj.

Potem je stekel domov. Zdaj se mu je zdeio, da ob poti pozvanjajo zvončki, prav razločno je slišal, da cingljajo: aleluja, aleluja, aleluja ...

Karel Mausser

Spomin iz mladosti

Pet nas je bilo. Jaz, Boštetov Pavel, Mlakarjev Jože, Petrovčev Drago in Urbanov Boris. Stali smo pred krščanskim naukom za cerkviyo in metali snežene kepe v električne žice, da so tanke snežene črte pršele na tla. Prijetno je bilo gledati, ko so se žice zibale in se dolgo, dolgo niso mogle umiriti.

Tedaj je prišla mimo nas Čemžarjeva Marica. V drugi razred je hodila, še dobro se spomnim. Imela je samo še očeta, ki je bil sluga pri nekem advokatu. Mater je zgubila pred nekaj meseci in vsak dan je zahajala na njen grob. Tudi tokrat je mislila in že je držala za železno kljuko, da bi odprla vrata na pokopališče.

Tedaj pa sam ne vem, kako se je zgodilo. Mlakarjev Jože je zagnal kepo, ki je Marico oplazila vrh glave in ji snela čepico. Vsi smo se zasmejali.

Marica ni rekla besede. Pobrala je čepico, jo otrsela snega in odšla na pokopališče.

Med nas je legel molk. Drug za drugim so se zgubili v cerkev, le jaz nisem šel. Čakal sem na Marico. Prišla je s pokopališča vsa tiha in s sklonjeno glavo. Ko je šla mimo mene, me je pogledala in videl sem, da je jokala. Hotel sem ji reči besedo, toplo in iskreno, pa je kar nisem mogel spraviti iz sebe.

Ko je izginila v cerkev, me je premagala bolešt. Šel sem na pokopališče, na grob Maričine matere. Usedel sem se kar v sneg in težko mi je bilo pri srcu. Ob meni je gorla drobna svečka, ki jo je bila Marica prižgala, in tako vroče sem čutil svoj greh, da si nisem upal v cerkev.

Po krščanskem nauku je prišla Marica zopet na grob. Ko me je zagledala, sem videl, da mi odpušča.

Nasmehnil sem se, odšel in bil vesel kakor grešnik, ko gre iz spovednice.

